



PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKÖN RAKENTAMISHANKKEESSA

1 HANKE

Vähittäiskaupan suuryksikön rakentamishanke Heinolan Tähtiniemessä

2 HANKKEESTA VASTAAVA

Hämeenmaan Kiinteistöt Oy
PL 41, 15111 LAHTI
Yhteyshenkilö: Ari Järvinen, ari.jarvinen@sok.fi

3 ASIAN VIREILLETULO

Yksityishenkilö on 19.9.2020 pyytänyt Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) päätöstä, edellyttääkö suunniteltu vähittäiskaupan suuryksikön rakentamishanke Heinolan Tähtiniemessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Hankkeesta vastaava on toimittanut ELY-keskukselle lisätietoja hankkeesta 22.1.2021. Lisäksi käytössä on ollut hankealueen asemakaavatyöaineistoa.

4 TIEDOT HANKKEESTA

Seuraavassa on esitetty pääosin hankkeen esiselvitysasiakirjoihin sisältyviä tietoja hankkeesta, hankealueen ympäristön nykytilasta ja ennalta arvioituista vaikutuksista.

4.1 Hankekuvaus

Hämeenmaan Kiinteistöt Oy suunnittelee vähittäiskaupan suuryksikön rakentamista Heinolan kaupungin Tähtiniemeen. Prisma-konseptin mukaisen yksikön hanke tarvitsisi rakennusoikeutta alueelle noin 10 000 k-m² pääasiassa yhteen tasoon rakennettuna. Pysäköinnin osalta hypermarket tarvitsisi noin 450 autopaikka. Olemassa olevien

suunnitelmien mukaan hanke vaatisi muun muassa uuden kokoojakatu yhteyden rakentamisen ja lähes 300 000 k-m³ ja 15-20 metrin korkuisen kallioleikkauksen tekemisen. Kiviaines vaatisi erillisen sijoituspaikan.

4.2 Ympäristökuvaus ja arvio ympäristövaikutuksista

Hankealue on pääosin kaupunkialueella sijaitsevaa taajamarakenteessa kiinni olevaa metsätalousmetsää. Alue on valtatie 4 Heinolan eteläisen liittymän alueella Tähtiniemessä. Alueella on aikaisemmin sijoittunut Keskon Citymarket (hypermarket). Hevossaarentien pohjoispuolella on kallioinen Apajalanlahdenvuori.

Vaikutukset luontoon

Tähtiniemen alueella on eri luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita sekä luontokohteita. Luontokohteet sijoittuvat asemakaavoittamattomalle alueelle Hevossaarentien pohjoispuolelle Tähtiniemeen ja Takalanpuiston viheralueelle.

Hankkeen toteuttaminen muuttaa nykyistä metsätalouskäytössä olevaa aluetta hypermarket-alueeksi. Louhinta ja maaston muokkaus aiheuttavat nykyisen luontoympäristön tuhoutumista rakentamisalueella. Hankkeen vaikutusalueella sijaitsee alueelta tehtyjen luontoselvitysten perusteella alueellisesti merkittävä lepakoiden kerääntymis- ja talvehtimispaikka sekä kirjoverkkoperhosen lisääntymispaikka. Lisäksi alueella esiintyy erityisesti suojeltava perhoslaji ja hankkeen eteläpuolella sijaitsee liito-oravan elinpiiri.

Vaikutukset maisemakuvaan

Uuden alueen leikkaaminen ja rakentaminen kalliomäkeen vaikuttaa alueen maisemakuvaan merkittävästi. Alueen luonne ja ulkonäkö muuttuvat maisemaksi, jossa Hevossaarentien molemmiin puolin on hypermarketalueelle tyypillistä hallirakentamista laajoine pysäköintikenttineen, jota kehystää uudella alueella laaja kallioleikkaus.

Louhinnan ulottuessa Apajalanlahdenvuoren lakiosaan saakka, se muuttaa myös Apajalanlahdenvuoren järvenpuoleisen osan maisemaa. Lakialueen leikkaamisella puuston tuoliolosuhteet muuttuvat jäljelle jäävällä lakiosuudella, joka aiheuttanee puiden kaatumista kovilla tuulilla, myös kuivuminen on mahdollista vesiolosuhteiden muuttuessa. Näin ollen järvenpuoleisen maiseman siluetti puiden latvustolinjan osalta tulee muuttumaan.

Vaikutukset maa- ja kallioperään veteen ja ilmaan

Hankkeen toteuttaminen vaikuttaa olennaisesti maa- ja kallioperään mittavien louhinta- ja maanmuokkaustöiden myötä. Alueelta muodostuvat hulevedet lisääntyvät olennaisesti. Hypermarket-alueen ollessa hallirakennuksen lisäksi pääosin pysäköintialueita, tulee kyseisen alueen vesistöolosuhteet muuttumaan hulevesien johtamisen ja imeytymisen suhteen.

Erityisesti hankkeen rakennusvaiheessa toiminnasta aiheutuu melu-, tärinä ja pölyvaikutuksia. Häiriöille altistuvia kohteita on 300 - 500 metrin etäisyydellä louhittavasta alueesta.

Vaikutukset ilmastoon

Hankkeella on erilaisia ilmastovaikutuksia. Kasvihuonepäästöjä aiheutuu etenkin kauppakeskuksen käytön aikana, mutta myös rakentamisen aikana. Metsäpintaa-alan pienentymisellä on merkitystä hiilinieluun.

Liikennevaikutukset

Hanke lisää liikenteen määrää alueella ja vaikuttaa liikennejärjestelmien toimivuuteen. Hanke toteutuessaan vaikuttaa erityisesti Hevossaarentien liikenteeseen ja liittymiin merkittävästi. Hevossaarentien pohjoispuoleisen alueen käyttöön ottamiseksi Hevossaarentielle on rakennettava liittymä.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Hanke muuttaa kaupallisten palveluiden määrää ja laatua. Samalla se muuttaa seudullista palvelurakennetta. Vaikutuksia kohdistuu yhdyskuntarakenteeseen ja muiden alueiden elinvoimaisuuteen.

Alueella on oikeusvaikutteinen voimassa oleva Heinolan kaupungin strateginen yleiskaava. Hankkeen toteuttaminen mahdollistaa olemassa olevan kaupunkirakenteen sisällä olevan rakentamattoman alueen käyttöön ottamisen tarvittaessa, joten pitkällä aikavälillä nyt olemassa olevan rakennetun ympäristön ja infrastruktuurin käyttö tehostuu. Toisaalta hanke olisi mahdollista toteuttaa myös olemassa olevaa infrastruktuuria hyväksi käyttäen, jolloin se olisi resursseja säästävämpää kestävä kehityksen mukaisesti.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Hankkeella on monenlaisia sosiaalisia vaikutuksia. Hankkeen toteutuminen lisää tai todennäköisimmin muuttaa Heinolan alueen ostokäyttäytymistä. Hankkeen toteutuminen lisää seudun asukkaiden ja käyttäjien kaupallisten palveluiden tarjontaa ja kilpailua.

5 ASIAN KÄSITTELY

Asian vireille panija on toimittanut lisäselvityksen. Sen mukaan hankkeen toteuttaminen tuhoasi suojeltavien perhoslajien kalliosinisiiven ja kirjoverkkoperhosen esiintymispaikkoja. Rakentaminen vaikuttaisi myös alueella todettujen lepakkolajien elinpiirin heikentymiseen oleellisesti. Nykyiselle paikalle suunniteltu kauppakeskus aiheuttaisi myös mittavat louhostyöt, jotka aiheuttaisivat myös merkittävän maiseman huonontumisen. Samoin hanke vaatisi huomattavia liikennejärjestelyt, jota on vaikea toteuttaa alueella.

Itä-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys ry on toimittanut muistutuksen, että hankkeen suunnittelun aikaisemmissa vaiheissa yhdistys on lausunut YVA-arvioinnin tarpeellisuudesta.

5.1 Viranomaisten kuuleminen

Hämeen ELY-keskus on pyytänyt arviointitarpeesta lausuntoja seuraavilta viranomaisilta: Heinolan kaupunginhallitukselta, Heinolan kaavoitusviranomaiselta ja ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Päijät-Hämeen liitolta. Arviointitarpeesta annettiin kolme lausuntoa, joista seuraavassa on esitetty yhteenveto niiden keskeisestä sisällöstä.

Heinolan kaupunginhallitus lausuu, että Heinolan kaupunki suhtautuu myönteisesti hankkeen toteuttamiseen. Hypermarketin toteutuksella Tähtiniemen alueella on Heinolan kaupungille laaja-alaisia vaikutuksia. Investoinnit tukisivat kaupungin taloutta. Hypermarket-kilpailuasetelman syntyminen toisi kuluttajien näkökulmasta myönteisiä vaikutuksia. Apajalahden kallioluolien ja rannan kaupallinen kehittäminen vauhdittuisi ja kaavailluille yksityisille matkailuinvestoinneille syntyisi vahvempi pohja. Tähtiniemen ranta-alueiden hyödyntäminen asumiseen helpottuisi, mikäli alueelle syntyisi luontainen, toimiva tieyhteys hypermarketin edellyttämien tiejärjestelyjen toteutuksen myötä.

Hämeenmaan Prisma-hanke on Heinolan kaupungilla käsittelyssä asemakaavana ja asemakaavan muutoksena: 700 Tähtiniemen kauppa-alue. Asemakaava on ollut luonnoksena nähtävillä.

Hanke tulee viedä läpi mahdollisimman sujuvasti, mutta kaikki

välttämättömät selvitykset toteuttaen. Mikäli Hämeen ELY-keskus katsoo, että hankkeelle on tehtävä YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi, se olisi hyvä toteuttaa asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin YVA:ssa tehtävien vaihtoehtoisten sijoittamispaikkojen tarkastelu voitaisiin yhdistää yhdyskuntaan liittyvien vaikutusten, kuten kuntataloudellisten vaikutusten tarkasteluun ja niiden vertailu pysyttäisiin toteuttamaan kokonaisuutena.

Heinolan kaavoitusviranomaisen toteaa, että Hämeenmaan Prisma-hanke on Heinolan kaupungilla käsittelyssä asemakaavana ja asemakaavan muutoksena: 700 Tähtiniemen kauppa-alue. Asemakaava on ollut luonnoksena nähtävillä. Luonnoksen nähtävillä olon jälkeen on valmistunut lisä- ja tarkentavia selvityksiä luontoarvoista kaava-alueella. Kaavan luonnosvaiheessa Hämeenmaa on arvioinut hankkeen kaavallisen korttelialueen, eli Prismatontin, rakentamiskuntoon saattamisen aiheuttavan noin 300 000 kiintokuution (m³ltr) kiviaineksen louhinnan. Oletuksena kaavasunnittelussa on ollut kaavan toteuttaminen mahdollisimman nopeasti.

Koska kaavan toteuttaminen on käytännössä yhtä kuin Prismarakennushankkeen toteuttaminen, ovat kaavan vaikutusten arviointi ja selvitykset yhtä kuin hankkeen vaikutusten arviointi ja selvitykset. Kaava toteutuessaan mahdollistaa myös Tähtiniemen ottamisen kokonaisuudessaan rakennuskäyttöön. Tähtiniemen pohjoisen osan käyttöönotto olisi kuitenkin mahdollista toteuttaa olemassa olevan moottoritien alikulun kautta, joten kaupunkisuunnittelun näkökulmasta Hevossaaren tieltä rakennettavalle liittymälle ei ole välttämätöntä tarvetta.

Kaavanlaatijan näkemys edellä mainitusta on, että luonnoksena nähtävillä olleesta suunnitelmasta ei voida sellaisenaan jatkaa suunnittelua, koska luontoarvojen turvaaminen itsessään estää korttelialueen sijoittamisen kyseiselle luonnoksessa esitetyille paikalle. Näin ollen korttelialue tulee, joko siirtää pois luontoalueiden (perhoset) päältä, tai muuttaa rakentamissuunnitelmaa ja sovittaa korttelialueen muoto ja koko luontoarvot huomioon ottaen. Molemmat vaihtoehdot vaikuttavat kaavoitukseen siten, että nykyisiä luonnoksen pohjalta tehtyjä selvityksiä ja suunnitelmia tulee päivittää sekä tehdä uudet vaikutusarviointit päivitettyjen tietojen pohjalta. Lisäksi selvitettäväksi tulevat louhinnan määrä riippuen tulevasta suunnitelmasta sekä louhinnasta ja louheen kuljetuksesta aiheutuva liikenne, melu, pöly, tärinä.

Kaavallista vaikutusten arviointia on hankala ulottaa alueille, jotka eivät ole tiedossa. Tällaisia tarpeita muodostuu muun muassa louhinnasta mahdollisesti aiheutuvasta läjittämistarpeesta ja murskaamisesta, mikäli ne tapahtuvat kaava-alueen ulkopuolella. Myös luontoarvojen vaikutuksiin voi olla tarvetta tehdä lisäyksiä ja päivityksiä louhinnan ja

murskauksen aiheuttamien haittojen suhteen. Kaavan vaikutusten arviointi arvioi vaikutuksia vain kaavaehdotuksen toteuttamisen näkökulmasta ja mahdollisia vaihtoehtoja suunnittelualueen sisällä. Sillä ei todennäköisesti saada yhtä kattavaa kuvaa mahdollisesti kaava- aluetta laajemmista kokonaisvaikutuksista tai vaihtoehdoista, eikä voida vaikuttaa kaavan ulkopuolisiin alueisiin. Kaavallinen vaikutusten arviointi on siten huomattavasti rajoittuneempi YVA-menettelyyn nähden.

Mikäli YVA-menettely tulee toteuttaa hankkeesta, olisi se hyvä toteuttaa yhdenaikaisesti asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin myös YVA:ssa tehtävien vaihtoehtoisten sijoittamistarkastelujen kaavallinen tarkastelu sekä yhdyskuntaan liittyvät vaikutukset kuten vaihtoehtojen kuntataloudelliset vaikutukset sekä niiden vertailu pysyttäisiin toteuttamaan.

Heinolan ympäristönsuojeluviranomainen lausuu, että hankkeen merkittävimmät ympäristövaikutukset aiheutuvat rakennuspaikan fyysisestä muokkaamisesta, kun kalliota louhitaan kaupparakennuksen ja sen pysäköintipaikkojen rakentamiseksi.

Rakentamisella on suunnitelman perusteella vaikutuksia erityisesti maisemaan, kallioperään ja alueen eliöstöön. Rakentamisen aikaiset vaikutukset (melu, pöly, hulevesien samentuminen) ovat paikallisia ja ajallisesti rajattuja, mutta vaikutuksiltaan merkittäviä. Vaikutukset lajistoon ja alueen vesitalouteen voivat olla pitkäaikaisia. Luontovaikutukset ovat osittain kompensoitavissa, mutta niiden vaikutusta lajien suotuisan suojelun tasoon on vaikea arvioida paikallisesti.

Hankkeen laajuus on pinta-alaltaan pieni verrattuna YVA-lain tarkoittamiin hankkeisiin, mutta jos alueelta louhitaan 300 000 m³ kiviainesta lyhyessä ajassa, ylittää se YVA-laissa maa-ainesten otolle asetetun rajan. Toisaalta louhinnasta aiheutuvat haitat jäävät ajallisesti lyhytkestoisiksi. Louhittavalle kiviainekselle ei ole käyttöä alueen rakentamisessa, eikä sen jatkovarastointia ole tiivistelmämuistion mukaan ratkaistu. Kiviaineksen varastoinnille tulee todennäköisesti hakea ympäristölupaa. Myös louhinnalle voidaan joutua hakemaan ympäristölupaa, jos toiminta voi aiheuttaa naapurussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta haittaa.

Kaavoitukseen liittyen on selvitetty alueen luontoarvoja. Jos lisäselvityksiä edelleen tarvitaan hankkeen eteenpäin viemiseksi, ympäristönsuojeluviranomaisen kannalta ei ole merkitystä, käytetäänkö selvittämiseen YVA-menettelyä vai tehdäänkö se jatkamalla kaavaprosessia. Tärkeintä on saada kaavan hyväksymisen taustaksi riittävät selvitykset. YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointiprosessissa kokonaisuus tarkasteltaisiin kerralla, eikä jäisi epäilyä kaavan hyväksymisestä puutteellisilla selvityksillä.

Päijät-Hämeen liitto toteaa, että maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta A. Tarkemmin kyseessä on kohde A155 Apajalahdenvuoren taajamatoimintojen alue. Kohteen kuvaus: Osa Tähtiniemen taajamatoimintojen aluetta, jossa mahdollisuus monimuotoisesti asumisen, virkistyskäytön ja elinkeinotoiminnan sijoittumiseen.

Tähtiniemeen sijoittuu myös vähittäiskaupan suuryksikön kohdemerkintä. Enimmäismitoitukseksi maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä on esitetty 22 000 k-m², josta päivittäistavarakauppaa 6000 k-m², ns. tilaa vaativaa kauppaa 10 000 k-m² ja muuta erikoistavarakauppaa 5000 k-m².

Prisma-kauppakeskuksen asemakaavoituksen yhteydessä on vaihtoehtoina tarkasteltu lisärakentamisen sijoittamista olemassa olevan liikerakennuksen yhteyteen tai läheisyyteen, nykyisen korttelin laajentamista tai uuden rakennusmassan osoittamista Hevossaarentien pohjoispuolelle kahdella eri tavalla sijoitettuna. Kaavaluonnoksessa varsinainen vaikutusten arviointi on kuitenkin laadittu vain kaavaluonnoksen pohjaksi valitusta vaihtoehdosta.

Asemakaavoituksen yhteydessä laaditut selvitykset ovat osoittaneet suunnittelualueen luontoarvoiltaan poikkeuksellisen monimuotoiseksi. Lisäksi on todettu, että alueen rakentamiseksi tarvittava louhinta muuttaisi maisemakuvaa huomattavasti. YVA-menettelyssä eri vaihtoehtojen ympäristövaikutukset tulisivat kattavasti vertailuiksi ja mahdollisuudet vaikutusten lieventämiseen myös tarkastelluiksi. Vastaava tarkastelu on kuitenkin mahdollista laatia myös kaavoitusmenettelyn yhteydessä. Kaavaprosessissa olisi kuitenkin suositeltavaa tarkastella vielä vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja sekä mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuuteen ja maisemaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten lieventämiseksi.

5.2 Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaavalle on varattu mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa ennen asian ratkaisemista. Hankkeesta vastaava ilmoitti, ettei jätä vastinetta.

6 ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Hämeen kiinteistöt Oy:n vähittäiskaupan suuryksikön rakentamishankkeeseen Heinolan Tähtiniemessä sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

6.1 Ratkaisun perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteenä 1 olevassa hankeluettelossa. Nyt kyseessä oleva hanke ei kuulu YVA-lain liitteen 1 tarkoittamiin hankkeisiin. Hanketta ei pidetä liitteessä mainittuna varsinaisena luonnonvarojen otto- ja käsittelyhankkeena.

Kyseessä olevaan hankkeeseen YVA-menettelyn soveltamistarvetta arvioidaan YVA-lain lain 3 §:n 2 momentin nojalla. Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Päätöksenteossa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen 2 §:ssä (YVA-laki 3 § 3 mom.).

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Nyt suunniteltava vähittäiskaupan suuryksikköhanke (Prisma) aiheuttaa välittömiä ja välillisiä ympäristövaikutuksia. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti luonnonvarojen käyttöön, luontoympäristöön, yhdyskuntarakenteeseen sekä ihmisten elinoloihin. Vaikutukset arvioidaan pitkäkestoisiksi.

Kauppakeskuksen sijoittamisella Tähtiniemen alueella on huomattavaa vaikutusta sekä yhdyskunnan toiminnalliseen rakenteeseen että palvelujen saavutettavuuteen. Heinolan keskustasta 2,5 kilometrin etäisyydellä sijaitseva, myös erikoistavaroiden myyntiä harjoittava suuryksikkö vaikuttaa todennäköisesti muun muassa keskustan kaupalliseen vetovoimaan. Toisaalta sijoittuminen toisen kauppakeskuksen läheisyyteen lisää kaupallista kilpailua. Asiointi kauppakeskukseen perustuisi pääasiassa henkilöautoiluun. Palveluverkko todennäköisesti kehittyisi siten, että asiointimatkojen pituudet pidentyisivät ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset kasvaisivat. Hankkeella on todennäköisesti YVA-lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja välittömiä ja välillisiä merkittäviä vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen, ihmisten elinoloihin sekä näiden tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Maakunta- ja yleiskaava mahdollistavat kauppakeskuksen sijoittumisen alueelle. Hankkeen toteuttaminen kuitenkin edellyttää asemakaavan laatimista alueelle. Asemakaavoituksen edellytysten selvittämiseksi ja arvioimiseksi tarvitaan kattavaa vaikutusten arviointia ja erityisesti

vaihtoehtojen monipuolista tarkastelua. Suunnittelualue muodostaa ominaispiirteiden takia erityisen vaativan kokonaisuuden.

Suunnittelualueen lävitse kulkee pääkatutasoinen Hevossaarentie. Moottoritien liittymärampit Hevossaarentiellä sijaitsevat noin 170 metrin etäisyydellä. Hanke edellyttää liikennejärjestelyjen sovittamista maastonkohtaan, jossa on otettava huomioon valtatie suoja-aluevaatimukset. Myös rakentamisvaiheen toiminnot, erityisesti massiivisen louhintatyön takia, voivat merkittävästi vaikuttaa liikenteen turvallisuuteen ja toimivuuteen.

Alueen luontoarvoja on tutkittu useissa selvityksissä. Hankkeen suunnittelualueella sijaitsee alueelta tehtyjen luontoselvitysten perusteella alueellisesti merkittävä lepakoiden kerääntymis- ja talvehtimispaikka sekä kirjojerkkoperhosen lisääntymispaikka, jotka molemmat ovat tiukasti suojeltuja EU:n luontodirektiivin nojalla. Lisäksi alueella esiintyy erityisesti suojeltava perhoslaji. Hankkeen eteläpuolella sijaitsee liito-oravan (suojeltu EU:n luontodirektiivin nojalla) elinpiiri. Hanke vaikuttaa todennäköisesti merkittävästi alueen erityisiin luontoarvoihin.

Hankkeen toteuttamiseen liittyy merkittävää kalliokiviaineksen ottoa. Kokonaisottomäärän ja pinta-alan osalta hankkeen kiviainestenotto vastaa tavanomaista kiviaineksenottohanketta. Rakentamisen aikataulun tarpeista johtuen vuotuinen ottomäärä voi olla kuitenkin selvästi tavanomaista maa-ainestenottohanketta suurempi. Kiviaineisten todennäköinen varastointitarve hankealueen ulkopuolella lisää syntyviä ympäristövaikutuksia. Vuotuisen ottomäärän kasvaessa kasvavat myös hankkeen melusta, pölystä, tärinästä ja liikenteestä aiheutuvat vaikutukset ja ovat verrattavissa hankeluettelossa mainittuun kivenottoon. Muiden ympäristövaikutusten osalta hanketta voidaan verta tavanomaiseen kiviaineshankkeeseen. Kiviaineksen louhinnan, murskauksen ja varastoinnin vaikutukset luonnonolosuhteisiin, melu- ja pölyvaikutukset ja maisemavaikutukset muodostuvat hankkeessa todennäköisesti merkittäviksi.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Alueella on kaupan suuryksikön alue, jolla sijaitsee Keskon Citymarket-konseptin mukainen päivittäistavarakaupan suuryksikkö. Suunnitellulla hankkeella on monia toiminnan aikaisia samantyyppisiä yhteisvaikutuksia liittyen erityisesti liikenteeseen, maankäyttöön ja ihmisten elinoloihin. Vaikutukset kohdistuvat samalle vaikutusalueelle.

Johtopäätelmä

Hankkeessa on kysymys melko tavanomaisesta kaupan suuryksikön rakentamishankkeesta. Tässä tapauksessa hankkeen vaikutusten merkittävyyttä kuitenkin lisäävät edellä kuvatut sen ominaisuuksiin ja sijaintipaikkaan liittyvät seikat. Erityisesti hankkeeseen liittyvä kiviaineisten otto lisää vaikutusten merkittävyyttä. Hankkeen vaikutuksiin liittyy myös epävarmuuksia ja yhteisvaikutukset alueella jo olevan kaupan suuryksikön kanssa.

Kun otetaan huomioon kaikki edeltävä seikat, ei voida pois sulkea sitä mahdollisuutta, etteikö esitetystä vähittäiskaupan suuryksikön rakentamishankkeesta aiheutuisi todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, joten sen vaikutukset ovat rinnastettavissa YVA-lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin. Näin ollen hanke edellyttää YVA-menettelyn käynnistämistä yksittäistapausharkinnan perusteella.

7 JATKOTOIMENPITEET

YVA-menettelyn tarkoitusta, sisältöä ja kulkua koskevat säännökset on kirjattu YVA-lakiin (252/2017) ja YVA-asetukseen (277/2017). YVA-lain mukainen arviointimenettely käynnistyy arviointiohjelman laatimisella. Ympäristövaikutusten arvioinnin tulokset esitetään arviointiselostuksessa.

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman perustellun päätelmän. Tämä koskee paitsi ympäristölupaa myös muita hankkeen toteuttamisen edellyttämiä lupia. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

YVA-menettely voidaan yhdistää hankekaavoitukseen, jolloin hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan kaavoituksen yhteydessä. Tällöin hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelmalla vastaavat tiedot kaavan laatimisesta vastaavalle viranomaiselle. Hankkeesta vastaava voi tehdä aloitteen ELY-keskukselle YVA-lain 5 § 3 momentin mukaan YVA-lain menettelyn korvaamisesta muun lain mukaisella menettelyllä.

Hämeen ELY-keskus toteaa, että hankkeen vaikutusalueelle sijoitettava kiviainesten varastointi kuuluu hankekokonaisuuteen ja se tulee sisällyttää YVA-menettelyyn.

8 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 11, 12, 13 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §.

9 PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla Hämeen ELY-keskuksen verkkosivuilla. Ilmoitus kuulutuksesta lähetetään kuntaan julkaistavaksi kunnan verkkosivuilla. Päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuille: <https://www.ymparisto.fi/yva> kohdasta alueellista tietoa / Hämeen ELY-keskus.

10 MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muilla tahoilla ei ole muutoksenhakuoikeutta tähän päätökseen. (YVA-laki 37 § 2 momentti).

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämän päätöksen on esitellyt ylitarkastaja Kari Leinonen ja ratkaissut ylijohdaja Tommi Muilu. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on tehty merkintä asiakirjan viimeiselle sivulle.

LIITE

Valitusosoitus

TIEDOKSI

Hämeenmaan Kiinteistöt Oy(saantitodistuksella)
Lausunnon antajat (sähköisesti)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Valittajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä (7) päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu valittajan ilmoittamalla osoitteella, ellei valituksen yhteydessä muuta näytetä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, Valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiamiehen valtakirja
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 – 16.15.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

p. 029 56 42210, fax. 029 56 42269

Kirjaamon sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Tämä asiakirja HAMELY/1973/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/1973/2020 har godkänts elektroniskt

Muilu Tommi 18.05.2021 08:45

Leinonen Kari P 18.05.2021 08:44